

Datum raad	19 december 2019	Zaaknummer	1948284287
Datum college	12 november 2019	Portefeuille	Zorg, volkshuisvesting en volksgezondheid R. Compagne
Onderwerp	Regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 e.v.		

Samenvatting

De 'Regiovisie beschermd wonen, maatschappelijke opvang en verslaafdenopvang 2016-2020' loopt tot 1 januari 2020. Het portefeuillehouders overleg Maatschappelijke Zaken heeft in september 2018 de opdracht gegeven voor het formuleren van een nieuwe regiovisie. De regiovisie vormt de basis voor de verdere ontwikkelingen die we met de regio Meierij en Bommelerwaard vormgeven

De 'Samenwerkingsovereenkomst Wmo Meierij' loopt vanaf 1 januari 2017 en eindigt op 31 december 2019. Het voorstel dat nu voorligt gaat alleen over de regionale samenwerking rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang hebben een samenwerking gebaseerd op een centrumgemeenteregeling en hierdoor andere uitgangspunten dan de gekozen (en reeds vastgestelde) samenwerking voor specialistische ondersteuning. Hierdoor, en door landelijke ontwikkelingen, wordt voorgesteld om de samenwerkingsovereenkomst apart af te sluiten

Regiovisie samenvattend:

Alle inwoners van de regio's Meierij en Bommelerwaard doen mee in de samenleving, ook de mensen die ondersteuning krijgen vanuit beschermd wonen en maatschappelijke opvang. In deze Regiovisie staan de ambities voor de jaren 2020 en verder om dit te kunnen waarmaken. De Regiovisie gaat uit van de herstelvisie, een inclusieve samenleving en we versterken de inzet van ervaringsdeskundigen. Bij de herstelvisie gaan we uit van het vermogen, de talenten, de kwaliteiten en de wensen van de inwoner. Hij of zij heeft zelf de regie over een manier van herstellen die bij hem of haar past. Het werkveld voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang heeft veel raakvlakken met andere taken. Het is belangrijk om met deze aanverwante taken de (integrale) samenwerking op te zoeken. Het gaat hierbij voornamelijk om wonen, bemoeizorg, zorg & veiligheid, leefomgeving, daginvulling en financiën. Tot slot versterken we de monitoring (op het gebied van inhoud én financiën) om nog effectiever onze resultaten te bereiken en het beleid aan te passen waar nodig.

In het uitvoeringsprogramma werken we voor elk jaar afzonderlijk concrete stappen uit voor de korte termijn. Elk jaar wordt het meer- en eenjarig uitvoeringsprogramma geëvalueerd. De evaluatiepunten worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma voor het jaar erop. Tevens wordt elk jaar getoetst of de Regiovisie nog actueel is en waar nodig aangepast.

Samenwerkingsovereenkomst samenvattend:

Om de afspraken over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheid van de gemeenten in de regio in het kader van de uitvoering van deze Regiovisie goed te regelen, hebben wij die vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken 2020 e.v..

Er verandert de komende twee jaar weinig aan de samenwerking in de regio op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De gemeente 's-Hertogenbosch is namelijk nog steeds de aangewezen centrumgemeente en ontvangt de middelen van het Rijk. Daarnaast sluit de organisatiestructuur die vastgelegd wordt in de samenwerkingsovereenkomst, aan op de centrumregeling specialistische Wmo die u eerder heeft vastgesteld in de raadsvergadering van 28 februari 2019. Vanaf 2022 gaan er wel wezenlijke zaken wijzigen door de doordecentralisaties. De samenwerkingsovereenkomst wordt dan herzien.

Relatie met programmabegroting en/of Mijlpalen van Meierijstad

In Mijlpalen van Meierijstad is in hoofdstuk 6 Sociaal Domein de ambitie van Meierijstad met betrekking tot dit advies als volgt gedefinieerd: We geven verder vorm aan de lokale invulling van de kanteling in de WMO, ook binnen beschermd wonen, regionaal waar nodig, lokaal waar kan.

Behandeling in commissie

12 december 2019

Ontwerpbesluit gemeenteraad

1. In te stemmen met de 'Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 e.v.'.
2. In te stemmen met de 'Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken 2020 e.v.'.
3. Het college toestemming te geven om de Centrumregeling regio Meierij Wmo 2020 met betrokken gemeenten aan te gaan.

Waarom naar de raad

Op grond van uw bevoegdheid kaders voor beleid op hoofdlijnen te stellen, bieden wij u ter vaststelling de 'Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 e.v.' aan en vraagt het college u toestemming voor het aangaan van de 'Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken 2020 e.v.'.

In het regionaal portefeuillehouders overleg Maatschappelijke Zaken is afgesproken dat alle gemeenteraden uit de regio Meierij/ Bommelerwaard de Regiovisie en Samenwerkingsovereenkomst vaststellen, ondanks dat de rijks gelden nu nog worden toegekend aan de centrumgemeente. Met het oog op de aankomende doordecentralisatie is het van belang dat we gezamenlijk onze visie en samenwerking vaststellen.

Aanleiding

Op 27 februari 2019 heeft u de centrumregeling specialistische Wmo vastgesteld. Hier is vermeld dat in die centrumregeling de taken zoals beschermd wonen en maatschappelijke opvang ontbreken wegens landelijke ontwikkelingen en de samenwerkingsovereenkomst later ter besluitvorming al worden voorgelegd. In voorliggend raadsvoorstel ligt de samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor u.

Voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang is tussen Rijk en de VNG afgesproken dat er gewerkt wordt met centrumgemeenten. Elke regio heeft een eigen centrumgemeente die de regierol heeft en de financiële middelen ontvangt van het Rijk. Voor de regio Meierij en Bommelerwaard (Vught, Boxtel, Haaren, Sint Michielsgestel, Meierijstad, Maasdriel, Zaltbommel en 's-Hertogenbosch) is de gemeente 's-Hertogenbosch de aangewezen centrumgemeente.

Op 1 januari 2022 gaan de bij deze beleidsterreinen behorende middelen naar de afzonderlijke gemeenten (doordecentralisatie). Zowel met het oog op onze verantwoordelijkheden middels een centrumgemeenteregeling, als met het oog op de doordecentralisatie is het belangrijk dat we als regiogemeenten met elkaar bepalen wat onze visie is op deze beleidsterreinen. Daarom hebben wij ervoor gekozen om beide stukken in de colleges en raden van alle regiogemeenten ter besluitvorming voor te leggen.

Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De 'Regiovisie beschermd wonen, maatschappelijke opvang en verslaafdenopvang 2016-2020' loopt tot 1 januari 2020. Het portefeuillehouders overleg Maatschappelijke Zaken heeft in september 2018 de opdracht gegeven voor het formuleren van een nieuwe regiovisie. De regiovisie vormt de basis voor de verdere ontwikkelingen die we met de regio Meierij en Bommelerwaard vormgeven: inkoop beschermd wonen en maatschappelijke opvang per 1 januari 2021, doordecentralisatie per 01 januari 2022 en het uitvoeringsprogramma per 2020. Gezien het belang van huisvesting van deze doelgroep zijn onze partners zoals de woningbouwcorporatie gedurende het proces betrokken bij de totstandkoming van de woonvisie. Dit is onder andere gebeurd in een bijeenkomst waarbij de regiovisie is geëvalueerd en input is opgehaald. Bij de verdere (lokale) uitrol van de regiovisie en het uitvoeringsprogramma worden partners vanuit huisvesting betrokken om te komen tot een samenhangende aanpak.

Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang

De 'Samenwerkingsovereenkomst Wmo Meierij' loopt vanaf 1 januari 2017 en eindigt op 31 december 2019. Die samenwerkingsovereenkomst had betrekking op de volgende drie percelen:

1. Specialistische ondersteuning (begeleiding, dagbesteding en kortdurend verblijf);
2. Beschermd Wonen (ook voor Bommelerwaard);
3. Maatschappelijke opvang, verslaafdenopvang (ook voor Bommelerwaard).

Het voorstel dat nu voorligt gaat alleen over de regionale samenwerking rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang. Beschermd wonen en maatschappelijke opvang hebben een samenwerking gebaseerd op een centrumgemeenteregeling en hierdoor andere uitgangspunten dan de gekozen samenwerking voor specialistische ondersteuning. Daarnaast spelen er rondom beschermd wonen en maatschappelijke opvang landelijke ontwikkelingen waardoor het slimmer en logischer is om de samenwerkingsovereenkomst apart af te sluiten, waarbij de optie is opgenomen om mogelijk in de toekomst aan te sluiten bij de samenwerking van specialistische ondersteuning.

Argumenten

1.1 De Regiovisie wordt gedragen door betrokken partijen

De Regiovisie is ontwikkeld na een evaluatie én na het horen van vele betrokkenen. Meer dan honderd mensen werkten eraan mee: cliënten, ervaringsdeskundigen, zorgaanbieders, partners uit het werkveld, beleidsmedewerkers uit de regio, adviesraden en bestuurders. De meeste informatie hebben we opgehaald tijdens de 'Regiobijeenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang' van 27 juni 2019. Tijdens deze bijeenkomst heeft de Universiteit Utrecht informatie gepresenteerd n.a.v. van het onderzoek dat ze in onze regio uitvoeren en zijn we met de partners aan de slag gegaan met de evaluatie en de inhoud van de regiovisie. De informatie uit deze bijeenkomst is verwerkt in de regiovisie.

Op 8 oktober 2019 hebben we een regionale bijeenkomst georganiseerd met de adviesraden. Tijdens deze bijeenkomst hebben we de kern van de regiovisie gepresenteerd en hebben we daarna de mogelijkheid gegeven om per onderwerp feedback te geven en het gesprek aan te gaan. De informatie uit deze bijeenkomst hebben we verwerkt in de regiovisie en samengevat in een overzicht dat u als bijlage bij dit voorstel aantreft.

1.2 De regiovisie is integraal en speelt in op de ontwikkelingen

We gaan in de Regiovisie uit van de herstelvisie en een inclusieve samenleving. Deze doelen vormen de basis van onze uitgangspunten. Het werkveld voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang heeft veel raakvlakken met andere taken. Het is belangrijk om met deze aanverwante taken de (integrale) samenwerking op te zoeken. Het gaat hierbij voornamelijk om wonen, bemoeizorg, zorg & veiligheid, leefomgeving, daginvulling en financiën. We benoemen deze aanverwante taken dan ook in deze Regiovisie en nemen deze ook mee in de ambities. Tot slot is monitoring (op het gebied van inhoud én financiën) een belangrijk punt om de resultaten in kaart te kunnen brengen en ons beleid aan te passen waar nodig.

1.3 De regiovisie gaat over het 'wat' en het uitvoeringsprogramma over het 'hoe'

De regiovisie gaat over het 'wat'. Wat onze ambities zijn het komende jaar in de regio Meierij en Bommelerwaard. Hoe we deze ambities gaan waarmaken en wat we concreet gaan doen komt in terug in het uitvoeringsprogramma. Jaarlijks zal het college van B&W van alle gemeenten in de regio Meierij en Bommelerwaard (Haaren tot 1 januari 2021) een voorstel voor de besteding van het uitvoeringsbudget voor het daarop volgende jaar vaststellen. De uitvoeringskosten worden

betaald uit de middelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang, die de gemeente 's-Hertogenbosch ontvangt van het Rijk.

1.4 De ambities zoals vastgelegd in de Regiovisie vertalen we naar de uitvoering.

Dit gebeurt in een vierjarig uitvoeringsprogramma dat elk jaar wordt bijgewerkt. Zo spelen we beter in op ontwikkelingen op de lange termijn. In het uitvoeringsprogramma werken we voor elk jaar afzonderlijk concrete stappen uit voor de korte termijn. Elk jaar wordt het meer- en eenjarig uitvoeringsprogramma geëvalueerd. De evaluatiepunten worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma voor het jaar erop. Tevens wordt elk jaar getoetst of de Regiovisie nog actueel is en waar nodig aangepast.

2.1 De samenwerking wordt doorgezet op de huidige manier en we sluiten zoveel mogelijk aan op de organisatiestructuur van specialistische ondersteuning

Om de afspraken over taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheid van de gemeenten in de regio in het kader van de uitvoering van deze Regiovisie goed te regelen, hebben wij die vastgelegd in de Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken 2020 e.v..

Er verandert de komende twee jaar weinig aan de samenwerking in de regio op het gebied van beschermd wonen en maatschappelijke opvang. De gemeente 's-Hertogenbosch is namelijk nog steeds onze aangewezen centrumgemeente en ontvangt de middelen van het Rijk. Daarnaast sluit de organisatiestructuur die vastgelegd wordt in de samenwerkingsovereenkomst, aan op de centrumregeling specialistische Wmo die u eerder heeft vastgesteld in de raadsvergadering van 28 februari 2019. Vanaf 2022 gaan er wel wezenlijke zaken wijzigen door de doordecentralisaties. De samenwerkingsovereenkomst wordt dan herzien omdat er o.a. financiële afspraken gemaakt moeten worden.

Kanttekeningen

2.1 Het tussen de regiogemeenten verrekenen van mogelijke tekorten kan een financieel risico met zich meebrengen.

Na volledige uitnutting van de reserve van beschermd wonen en maatschappelijke opvang verrekenen de regiogemeenten mogelijke tekorten voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en verslavingszorg. Dit kan een financieel risico meebrengen voor individuele gemeenten. Deze afspraak staat momenteel ook in de samenwerkingsovereenkomst. In de afgelopen drie jaar is hier geen beroep op gedaan. De voorziene hoogte van de reserve is op 31 december 2019 € 4.8 miljoen.

Communicatie

De centrumgemeente verspreidt een gezamenlijk een persbericht namens de gemeenten over de regionale samenwerking beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 e.v..

De 'Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 e.v.' wordt gepubliceerd op de website Overheid.nl

Participatie

De Regiovisie is ontwikkeld na een evaluatie én na het horen van vele betrokkenen. Meer dan honderd mensen werkten eraan mee: cliënten, ervaringsdeskundigen, zorgaanbieders, partners uit het werkveld, beleidsmedewerkers uit de regio, adviesraden en bestuurders. Op 27 juni 2019

werd hiertoe de 'Regiobijeenkomst beschermd wonen en maatschappelijke opvang' georganiseerd voor alle belanghebbenden uit de regio.

Op 8 oktober 2019 is een regionale bijeenkomst georganiseerd met de adviesraden. Tijdens deze bijeenkomst is de kern van de regiovisie gepresenteerd. Daarna konden de adviesraden per onderwerp feedback geven en het gesprek aangaan. De informatie uit deze bijeenkomst is verwerkt in de Regiovisie. Een samenvatting van de feedback vindt u in de bijlage.

Adviesraad Sociaal Domein Meerijstad (ASD)

Naast de input die de ASD geleverd heeft op de regionale bijeenkomst voor adviesraden, is de ASD gevraagd om daarnaast een reactie/advies te geven op de regiovisie. De adviesraad adviseert positief ten aanzien van de regiovisie en geeft aan dat de benoemde evaluatiepunten van de regiobijeenkomst allen verwerkt waren als actiepunt. Daarnaast wordt de werkwijze van de totstandkoming van de regiovisie gewaardeerd. Zij worden graag meegenomen in de veranderingen die nog plaats gaan vinden en andere veranderprocessen.

De ASD geeft wel mee dat door het uitvoeren van de regiovisie de druk op de wijken zal gaan toenemen. Deze krijgen steeds meer te maken met zelfstandig wonende mensen met verstandelijke, psychische/ psychiatrische en geriatrische beperkingen. Daar naast zien we een ontwikkeling, waarbij men elkaar in de wijken niet meer kent en zijn er weinig sociale verbanden meer waarbij men elkaar probeert te helpen.

ASD Meerijstad is van mening, dat de toenemende roep om voor en met elkaar te zorgen in de wijken zeker in de grotere plaatsen regie nodig heeft.

Dit aandachtspunt wordt meegenomen in de verdere uitrol van de regiovisie.

Duurzaamheid

Het gezamenlijk optrekken met regiogemeenten middels de samenwerkingsovereenkomst, het formuleren van een gedeelde regiovisie en een (lokale) vertaling op uitvoeringsniveau draagt bij aan het (duurzaam) welbevinden van onze inwoners. Hierbij gaan wij uit van de herstelvisie en de gedachte van de inclusieve samenleving.

Financiële toelichting

De gemeente 's-Hertogenbosch ontvangt, als de door het Rijk aangewezen centrumgemeente, de decentralisatie uitkering Beschermd Wonen. Vanuit deze middelen financiert zij beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor de regio. Deze bekostigingssystematiek vanuit het Rijk blijft bestaan tot 2022. De samenwerkingsovereenkomst heeft daarom een looptijd tot 2022.

In de basis zijn aan de Regiovisie en samenwerkingsovereenkomst zelf geen financiële consequenties verbonden. De ambities van de Regiovisie vertalen zich echter door in een uitvoeringsprogramma, waarvoor de kosten verwerkt worden in een uitvoeringsbudget. De uitvoeringskosten worden betaald uit de middelen beschermd wonen en maatschappelijke opvang, die de gemeente 's-Hertogenbosch ontvangt van het Rijk.

We krijgen de komende jaren binnen de beleidsterreinen van beschermd wonen en maatschappelijke opvang met veel ontwikkelingen en nieuwe wet- en regelgevingen te maken o.a. doordecentralisatie; openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz), een nieuw objectief verdeelmodel, ambulantisering GGZ, Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) en Medisch noodzakelijk verblijf.

Veel financiële consequenties van bovenstaande ontwikkelingen zijn nog niet bekend. Tevens is de eventuele regionale samenwerking na de doordecentralisatie in 2022 nog niet vormgegeven,

waaraan ook financiële afspraken verbonden zijn. We houden als regio deze ontwikkelingen goed in de gaten, zodat we tijdig hierop in kunnen spelen. Boven alles hebben we als regio het doel gesteld om binnen de doeluitkering van beschermd wonen en maatschappelijke opvang onze taken uit te voeren.

De verwachte stand van eerder genoemde reserve is op 31 december 2019 circa € 4.8 miljoen. Hierbij moet opgemerkt worden dat er rondom deze reserve nog diverse onzekerheden en ontwikkelingen zijn die invloed hebben op de hoogte (toename en onttrekkingen) van deze reserve. Een aantal van deze ontwikkelingen zijn benoemd in de derde alinea van deze financiële toelichting.

Planning

Na goedkeuring van de samenwerkingsovereenkomst door de raad zal de portefeuillehouder Wmo de 'Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken 2020 e.v.', ondertekenen namens de gemeente Meierijstad.

De directeur van de sector Maatschappelijke Ontwikkeling van de gemeente 's-Hertogenbosch zal in mandaat en in de geest van de samenwerkingsovereenkomst voorbereidende taken uitvoeren ten behoeve van de inkoop en het contractbeheer van de in de samenwerkingsovereenkomst benoemde taken voor 2020 e.v. en daartoe overeenkomsten af te sluiten.

Rechtsbescherming

Met het afsluiten van een nieuwe samenwerkingsovereenkomst ligt er een basis voor de verdere samenwerking in de regio. Regionaal worden er contractuele afspraken gemaakt met aanbieders over de te verlenen diensten/producten.

Monitoring en evaluatie

De ambities vastgelegd in de Regiovisie vertalen we naar uitvoeringsniveau. Dit gebeurt in een vierjarig uitvoeringsprogramma dat elk jaar wordt bijgewerkt. Zo spelen we beter in op ontwikkelingen op de lange termijn. In het uitvoeringsprogramma werken we voor elk jaar afzonderlijk concrete stappen uit voor de korte termijn. Elk jaar wordt het meer- en eenjarig uitvoeringsprogramma geëvalueerd. De evaluatiepunten worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma voor het jaar erop. Tevens wordt elk jaar getoetst of de Regiovisie nog actueel is en waar nodig aangepast. In de totstandkoming van de inkoop Beschermd wonen en maatschappelijke opvang voor 2021 zal nadrukkelijk aandacht zijn voor het onderwerp monitoring. Door een juiste inrichting van de monitoring, maken we het mogelijk om te evalueren of gestelde beleidsdoelen worden gerealiseerd.

Bijlagen

1. Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 e.v.
2. Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken 2020 e.v.
3. Samenvatting reactie op de Regiovisie van de 'mee-lezers'.
4. Samenvatting bijeenkomst Adviesraden en reacties van de individuele Adviesraden.
5. Reactie ASD

Onderliggende documenten

Niet van toepassing

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad,

De secretaris,

De burgemeester,

Drs. M.G.C. Wilms –Wils RA

ir. C.H.C. van Rooij

De raad van de gemeente Meerijstad,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 12 november 2019

Besluit gemeenteraad:

1. In te stemmen met de 'Regiovisie beschermd wonen en maatschappelijke opvang 2020 e.v.'.
2. In te stemmen met de 'Samenwerkingsovereenkomst beschermd wonen, maatschappelijke opvang en aanverwante taken 2020 e.v.'.
3. Het college toestemming te geven om de Centrumregeling regio Meierij Wmo 2020 met betrokken gemeenten aan te gaan.

Aldus besloten in zijn openbare vergadering van 19 december 2019

De raad voornoemd,
De griffier,

De voorzitter,

A.F.J. Franken

ir. C.H.C. van Rooij